

(i) Printed Pages: 4

Roll No.

(ii) Questions : 5

Sub. Code :

3	2	2	2
---	---	---	---

Exam. Code :

0	3	8	4
---	---	---	---

Master of Arts (Public Administration) 2nd Semester

1059

INDIAN POLITICAL SYSTEM

Paper : V (In all Mediums)

Time Allowed : Two Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :— Attempt any **three** questions from Unit-I and Unit-II, selecting at least **one** question from each unit. Question No. 1 is compulsory.

1. Attempt any **five** short answer questions each in **25-30** words :

- Mention any two federal features of Indian Constitution.
- What is the significance of Judicial Review ?
- Mention any two Judicial Reforms.
- What do you mean by Civil Society ?
- Mention any two Electoral Reforms.
- Mention any two functions of Political Parties.
- What do you mean by Appellate Jurisdiction of Supreme Court ?
- Explain Article 75. 2×5=10

UNIT—I

2. Examine critically the role of Indian President with special reference to his relations with Prime Minister. 10
3. Discuss at length the composition and functions of Rajya Sabha. 10

UNIT-II

4. Examine critically the role of Pressure Groups in the political system. 10
5. Discuss the structure, functions and role of Election Commission. 10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट I तथा II प्रत्येक में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल तीन प्रश्न करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।

1. कोई पांच लघु उत्तर प्रश्न, प्रत्येक 25-30 शब्दों में करें :
 - (क) भारतीय संविधान की किसी भी दो संघीय विशेषताओं का उल्लेख करें।
 - (ख) न्यायिक समीक्षा का क्या महत्व है ?
 - (ग) किसी भी दो न्यायिक सुधारों का उल्लेख करें।
 - (घ) सिविल सोसायटी से आपका क्या अभिप्राय है ?
 - (ङ) किसी भी दो चुनावी सुधारों का उल्लेख करें।
 - (च) राजनीतिक दलों के किसी भी दो कार्यों का उल्लेख करें।
 - (छ) सर्वोच्च न्यायालय के अपीलीय क्षेत्राधिकार से आपका क्या अभिप्राय है ?
 - (ज) अनुच्छेद 75 की व्याख्या करें। 2×5=10

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਾਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਆਰਟਰਪਾਟਿ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 10
3. ਰਾਜਯਸਭਾ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੇਂ ਦਭਾਵ ਸਮੂਹੋਂ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 10
5. ਚੁਨਾਵ ਆਯੋਗ ਕੀ ਸੰਰਚਨਾ, ਕਾਰਯੋਂ ਔਰ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- ਯੂਨਿਟ I ਅਤੇ II ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਲ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

1. ਕੋਈ ਪੰਜ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਹਰੇਕ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਰੋ :
 - (ੳ) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਫੈਡਰਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
 - (ਅ) ਨਿਆਂਇਕ ਰੀਵਿਊ ਦਾ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?
 - (ੲ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਨਿਆਂਇਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
 - (ਸ) ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (ਹ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।
 - (ਕ) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।

(ਖ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ਗ) ਅਨੁਛੇਦ 75 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। $2 \times 5 = 10$

ਯੂਨਿਟ-1

2. ਪ੍ਰਧਾਨਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 10
3. ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ-2

4. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ। 10
5. ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10